

مناسبت‌های دیگر بهمن ماه

جهان درگذشت. استاد دکتر محمدرضا جلالی نائینی، در شماره‌ی چهاردهم **ماهنامه‌ی حافظ** (اردیبهشت ۱۳۸۴) به مناسبت پنجاهمین سالگرد درگذشت این استاد مقاله‌ی نوشتند.

○ در یکم بهمن ۱۳۴۳ حسنعلی منصور (نخست‌وزیر وقت) ترور شد و چند روز بعد صدارت سیزده ساله‌ی امیرعباس هویدا آغاز گردید.

○ فروغ فرخزاد در بهمن ۱۳۴۵ بر اثر تصادف اتوموبیل در تهران جان خود را از دست داد. در **حافظ** شماره‌ی ۲۱ (آذر ۱۳۸۴) مقاله‌ی با عنوان «فروغ، سرمشق زن ایرانی نیست» چاپ شده بود که موافقت و مخالفت بسیاری در میان خوانندگان برانگیخته است. نمونه‌هایی از اظهار نظر موافقان و مخالفان را در بخش «برخورد آراء و اندیشه‌ها» در این شماره چاپ کرده‌ایم.

○ در ۲۸ بهمن ۱۳۵۱، به فرمان محمدرضاشاه «سپاه دین»! (مثل سپاه دانش، سپاه ترویج و...) شروع به کار کرد. ظاهراً قصد شاه آن بود که با استفاده از جوانان در طول خدمت سربازی، نقش روحانیت را از جامعه‌ی ایرانی به کلی حذف کند.

○ زنده‌یاد استاد مجتبی مینوی در بهمن ۱۳۵۵ از جهان درگذشت.

○ در ۲۲ بهمن ۱۳۵۷ رژیم شاهنشاهی در ایران فروپاشید و شورای عالی ارتش، در برابر نیروهای انقلاب اعلام بی‌طرفی کرد.

○ در ۱۷ بهمن ۱۳۶۶، رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی براساس ولایت فقیه به تشکیل «مجمع تشخیص مصلحت نظام» فرمان داد تا این مرجع در صورتی که بین مجلس و شورای نگهبان توافق به عمل نیاید، براساس «مصلحت نظام» تصمیمات مقتضی اتخاذ کند. مجمع مزبور در «بازنگری قانون اساسی» در اصل ۱۱۲ اصلاحی گنجانده شد. اعضای ثابت و متغیر این مجمع را مقام رهبری تعیین می‌نماید.

○ در ۲۵ بهمن ۱۳۶۷ رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، فتوای اعدام «سلمان رشدی» نویسنده‌ی **آیات شیطانی** را به دلیل «ارتداد» صادر کرد.

○ زنده‌یاد استاد دکتر عباس زریاب خوبی در بهمن ۱۳۷۳ جهان را بدرود گفت.

○ زنده‌یاد دکتر محمدجعفر محجوب، ادیب و سیاوش کسرایی، شاعر، در بهمن ۱۳۷۴ بدرود حیات گفتند.

○ علی آذرشاهی متخلص به «آتش» متولد ۱۳۲۱ در تبریز در ۲۵ بهمن ۱۳۸۰ از جهان درگذشت و در امام‌زاده طاهر کرج دفن شد. دکتر رحیم شفیق - یار صدیق آتش و دیگر شاعران - همه‌ساله برای او مجلس یادبودی برگزار می‌کند.

○ تاسوعا و عاشورای حسینی امسال به بهمن‌ماه افتاده است. شهادت مظلومانه‌ی سالار شهیدان حسین بن علی (ع) را به همه‌ی شیعیان جهان تسلیت می‌گوییم.

○ جشن سده در دهم بهمن‌ماه، از جشن‌های ایران باستان است. ایرانیان در این شب به چراغانی و آتش‌افروزی می‌پرداخته‌اند. فرخی سیستانی گوید:

روشنی بر آسمان زین آتش جشن سده است
کز سرای خواجه باگردون همی همسر شود

○ عارف قزوینی در بهمن ۱۳۱۲ از جهان درگذشت. او شاعر و ترانه‌سرای به تمام معنی سیاسی و انقلابی بود او تنها شاعر ایرانی پس از مشروطیت است که با عنوان «شاعر ملی» معروف شد؛ عکس و نمونه‌ی شعر او را در صفحه‌ی ۱۲ در شماره‌ی مرداد ۱۳۸۳ چاپ کرده‌ایم. اکنون چند بیت از دیگر غزلیات عارف را با شما مرور می‌کنیم:

هر وقت ز آشیانه‌ی خود یاد می‌کنم
نفرین به خانواده‌ی صیاد می‌کنم
یا در غم اسارت جان می‌دهم به باد
یا جان خویش از قفس آزاد می‌کنم

* * *

واعظا گمان کردی، داد معرفت دادی
گر مقابل عارف، ایستادی، استادی
گر قباله‌ی جنت پیشکش کنی، ندهم

یک نفس کشیدن را در هوای آزادی
○ در دهم بهمن ۱۳۲۷ (۳۰ ژانویه ۱۹۴۸) گاندی، رهبر ملی و معنوی هند و بنیانگذار استقلال هند از راه مقاومت منفی، به دست یکی از متعصبان هندو ترور شد.

○ در ۱۵ بهمن ۱۳۲۷، به محمدرضاشاه پهلوی سوءقصد شد که همان حادثه / توطئه سرآغاز مطالبات فزاینده‌ی سیاسی شاه گردید. هم از آن پس دولت‌های استعماری که تا پیش از ۱۵ بهمن ۱۳۲۷، محمدرضاشاه را به تمکین از قانون اساسی ملزم کرده بودند، از ترس کمونیست‌ها دست او را برای بستن احزاب، توقیف مطبوعات، بازداشت رهبران سیاسی (از جمله آیت‌الله سیدابوالقاسم کاشانی)، محدودکردن تحرکات چپ‌ها و تغییر قانون اساسی باز گذاشتند. در کتاب **کارنامه‌ی غنی: تحولات عصر پهلوی** از این موضوع به تفصیل سخن گفته‌ایم و خوانندگان را به آن کتاب ارجاع می‌دهیم.

○ مورخ دانشمند، عباس اقبال آشتیانی در بهمن ۱۳۳۴ از